

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 13. novembra 1878.

Obseg: Deset zapoved poljedelcem. — Gospodarske skušnje. — Nekaj našim gospodinjam. — O vcenitvi zemljišč. — Prezgodnja zima. — Nova kmetijska knjiga. — Književne novosti. — Obravnave iz deželnih zborov. — Govor grofa Hohenwarta. — Mnogovrstne novice. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Deset zapoved poljedelcem. *)

1. Sejte in sadite le to, kar se najbolj prilega podnebjú vašega kraja, njivi, katero obdelujete, in njeni legi; potem ste gotovi dobrega pridelka in največjega dobička, ki vam ga donašati more polje.

2. Seme morate sejati le zdravo, težko, kaljivo in dobro očiščeno, pa še tako morate večkrat preminjati; potem bo setev bogato plenjala in obvarovana bode boleznin in uim mnogovrstnih.

3. Zmirom ene reči ne sejte in ne sadite na isti njivi, temveč menjajte žito, okopavino, klajo in druge rastline; potem le zemlja enakomerno povzije gnoj in njivi se enostransko ne izpije rodovitnost.

4. Na nepodelani (frišni) gnoj ne sejte in ne sadite ničesa; potem ne boste plevela imeli na njivi in gnoju ostane časa dovolj, razkrojiti se pod zemljo, da more setvi dajati dobro pripravljen živež.

5. Ne skoparite s preorjevanjem in okopavanjem polja, da postane njiva po potrebi rahla in potem zemljo more prešiniti zrak, dež, gorkota in mraz; tako obdelana zemlja je v stanu pospešiti rast sejanih rastlin.

6. Ne zamudite pravega časa setve, da ne boste škode trpeli po pičlih pridelkih.

7. Seme spravite, kakor potrebuje, v pravi primeri bolj ali manj globoko pod zemljo, ko pa je rastlina kaliti začela, oskrbujte jo marljivo po njeni potrebi; to pospešuje njeno rast in zagotavlja njivi dober pridelek.

8. Ne zamudite o pravem času žeti, da ne boste škode trpeli po manjšem ali slabem pridelku.

9. To, kar ste pridelali, skrbno pripravite in hranite, da se vam pridelek ne pokvari, predno ste ga začeli upotrebljevati.

10. Ne zabite, da njiva vaša po vsakem pridelku zgubi redivnih snov in da jej povrniti morate z gnojenjem, kar ste jej vzeli; le potem ostane leto za letom rodovitna in vi in vaši otroci bodo veseli njenih pridelkov.

*) Iz nemške knjižice: „Der landwirth. Pflanzenbau“, ki jo je ravnokar na svitlo dal gosp. Friderik Müller, tajnik c. kr. Štajarske kmetijske družbe in o kateri na drugi strani današnjega lista nekoliko več povemo. Vred.

Gospodarske skušnje.

Ali je bolje rezano ali nerezano mrvo pokladati kravam?

Neka Meklenburška kmetijska družba je skušala zvedeti: ali je bolje krave krmiti z rezanico ali z nerezano mrvo? In kakor časniki omenjene družbe poročajo, so po daljnih skušnjah zvedeli sledeče:

1. Nerezana klaja se priporoča zaradi tega, ker se z njo prihrani precéj krme, krave pa vendar nič manj mleka ne dajejo in tudi mesa ne zgubljajo.

2. Prihrani se pa krme zato, ker živina mora klajo bolj žvečiti in jo prežvekovati; ker se potem takem klaja bolj s slinami pomeša, zato se iz nje izvleče vsa redivna tvarina. (Po izreku nekega veljavnega živinozdravnika gre, če se živini samo rezanica poklada, od nje veliko kar naravnost v 2. želodec (avbico), se tedaj ne prežvekuje in le malo prekuha v redivne soke; če se pa le samo nerezana mrva živini poklada, se vse to ne primeri.)

3. Da živina, katera ni vajena dolge (nerezane) klaje, izprva takošne ne žre rada, je lahko razumeti iz tega, da je primorana nerezano klajo dalj časa žvečiti; če je živina že stareja, se ve da, potem zgubi na mleku in mesu. Zato je treba že mlade krave privaditi na nerezano klajo.

4. Da živina, katera nerezano klajo dobiva, ni tako vampasta, kakor ona, kateri se rezanica poklada, izvira iz tega, da so stebila klaje izrezana, katera bolj napolnijo želodec in ga raztegnejo.

5. Da živina pri neizrezani klaji več pije, kakor pri rezani, pa izvira iz tega, da več slin potrebuje pri nerezani klaji.

6. Da se pa živina pri nerezani klaji sploh bolje počuti, to izhaja iz tega, da s tako klajo dobiva bolj naravno krmo.

Uporne konje ukrotiti.

V Vratislavi je jezden hlapec nekega oficirja memo kovačnice šel, kjer so skušali zeló upornega konja podkovati, pa ga niso mogli. On se kovaču ponudi, če mu 1 tolar darila dá, divjega konja brez sile tako ukrotiti, da bo mirno stal kakor ovca in se podkovati dal. Kovač mu obljubi darilo, oficirjev hlapec stopi pred konja in mu na nosnice z rokama svojo ruto tišči. In čudo! Mahoma je postal pred tako divji konj miren. Zapazili so pa, da je ta človek iz žepa vzel majhno